

اندرو هیوود

مفاهیم کلیدی در علم سیاست

مترجمان

حسن سعید کلاهی و عباس کاردان

تهران ۱۳۸۷

Heywood, Andrew

سرشناسه : هیوود، اندرو

عنوان و نام پدیدآور: مفاهیم کلیدی در علم سیاست / اندرو، هیوود؛ مترجمان عباس کاردان، حسن سعید کلاهی.

مشخصات نشر : تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری : پانزده، ۳۲۹ ص

شابک : ۹۷۸-۹۶۱-۶۲۵-۸۹۱-۰

یادداشت : عنوان اصلی: Key Concepts in Politics, ©2002.

موضوع : علوم سیاسی.

شناسه افزوده : کاردان، عباس، ۱۳۵۲ - مترجم.

شناسه افزوده : سعید کلاهی، حسن، ۱۳۵۱ - مترجم.

شناسه افزوده : فراهانی، احمد، ۱۳۲۹ -

رده‌بندی کنگره : ۱۳۸۷ م ۷۹۶ - JA ۶۶

رده‌بندی دیویی : ۳۲۰

شماره کتابشناس ملی : ۳۳۳۷۱-۸۲ م

مفاهیم کلیدی در علم سیاست

نویسنده: اندرو هیوود

مترجمان: حسن سعید کلاهی و عباس کاردان

چاپ نخست: بهار ۱۳۸۷؛ شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

حروفچینی و آماده‌سازی: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

لیتوگرافی: موج؛ چاپ و صحافی: سبحان

حق چاپ محفوظ است.

شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

○ اداره مرکزی: خیابان افریقا، چهارراه حقانی (جهان کودک)، کوچه کمان، پلاک ۲، کد پستی ۱۵۱۸۷۳۶۳۱۳

صندوق پستی ۹۶۲۷ - ۱۵۸۷۵ تلفن: ۷۱۰۷۱۰۸۷۷۲۵۶۹، فکس: ۸۸۷۷۲۵۷۲

آدرس اینترنتی: www.elmifarhangi.com info@elmifarhangi.com

○ مرکز پخش: شرکت بارگانی کتاب، نشانی: خیابان افریقا، بین بلوار ناعید و گلشهر، کوچه گلنار، پلاک ۱۱

کد پستی ۱۹۱۵۶۷۳۲۸۳؛ تلفن: ۲۳۰۲۱۱۲۰-۲۲؛ فکس: ۲۲۰۵۰۳۲۶

آدرس اینترنتی: www.Ketabgostar.com info@ketabgostar.com

○ فروشگاه یک: خیابان انقلاب - رویروی در اصلی دانشگاه تهران؛ تلفن: ۶۶۲۰۰۷۸۶

مقدمه‌ای بر کتاب

مفاهیم کلیدی در علم سیاست، اثر پروفیسور اندرو هیوود، حاوی مطالب مفیدی است که دانشجویان علوم سیاسی و کلیه علاقمندان این رشته مطالعاتی می‌توانند از آن استفاده کنند. لازم به توضیح است که نویسنده مزبور قبلاً چندین کتاب در زمینه‌های مختلف علوم سیاسی به رشته تحریر درآورده است که می‌باید به برخی از آنها، از جمله، سیاست، و، انگاره‌ها و مفاهیم سیاسی، اشاره کرد که جملگی از سادگی و روان‌نویسی خاصی برخوردارند. بسیاری از مفاهیم سیاسی که در کتاب حاضر مطرح گردیده‌اند، متأثر از مطالبی‌اند که در این دو اثر به کار گرفته شده‌اند.

یکی از مشخصات جالب مفاهیم کلیدی در علم سیاست، تلاشی است که نویسنده برای طبقه‌بندی مفاهیم سیاسی به عمل آورده است. در مقوله‌بندی‌های مزبور به رویکردها، ارزش‌ها، نظام‌ها، ساختارها، سطوح و مفاهیم اساسی برخورد می‌کنیم. تحت این شرایط، خواننده به سهولت درمی‌یابد که هریک از مفاهیم سیاسی به‌کاررفته در کدام‌یک از طبقه‌بندی‌ها جای می‌گیرد. این ابتکار عمل را در کمتر اثری در زمینه مطالعاتی مزبور مشاهده می‌کنیم. آنچه مسلم است باید به همپوشی سیاسی میان مفاهیم به‌کاررفته عنایت داشت. زیرا هر مفهومی به‌تنهایی و بدون ارتباط داشتن با سایر مفاهیم نمی‌تواند معنادار باشند.

از ویژگی‌های دیگر این اثر آن است که، پس از تجزیه و تحلیل هریک از مفاهیم علوم سیاسی، به توضیح اهمیت آن مفهوم خاص پرداخته است؛ به گونه‌ای که خواننده می‌تواند به‌راحتی، ضمن پی‌بردن به کاربرد واژه مزبور، رابطه آن را با مجموعه مفاهیم مشخص کند.

شش مفاهیم کلیدی در علم سیاست

در ترجمه این اثر دقت زیادی از لحاظ امانت‌داری به عمل آمده و معادل‌های مناسبی برای هر یک از واژه‌ها در نظر گرفته شده است. این کتاب، با توجه به نگارش ساده و روان آن و با عنایت به مطالب و اطلاعات قابل توجهی که در اختیار دانشجویان به‌ویژه در سال‌های نخستین کارشناسی علوم انسانی، به‌طور اعم، و علوم سیاسی، به‌طور اخص، قرار می‌دهد، می‌تواند منبع مفیدی به‌خصوص برای دروسی مانند «مبانی علم سیاست» و «اصطلاحات و مفاهیم علوم سیاسی» به‌شمار رود.

دکتر عبدالعلی قوام

پیش‌گفتار مترجمان

مفاهیم کلیدی در علم سیاست، یکی از جدیدترین نوشته‌های اندرو هیوود در حوزه مفاهیم علوم سیاسی، به تبیین مفاهیم و کلیدواژه‌های بنیادین علم سیاست می‌پردازد. کتاب‌های بسیاری در این مورد تألیف و به فارسی ترجمه شده است، اما آنچه این کتاب را از سایر آثار مشابه متمایز می‌کند، مصادیق عینی کتاب است که در کنار مفاهیم نظری مطرح می‌شود. امیدواریم این کتاب به عنوان اثری پایه، به نحوی مطلوب، به محققان، متخصصان و دانشجویان این حوزه یاری رساند.

از جناب آقای دکتر عبدالعلی قوام که، با قبول زحمت و رهنمایی‌های ارزنده و، همچنین، مقدمه‌ای متفن، به ما در ارائه حاصل تلاشمان یاری کرده‌اند، کمال تشکر و احترام را داریم. همچنین از کمک‌های جناب آقای نعمت‌الله مظفرپور، دوست اندیشمند و دبیر گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، در واژه‌گزینی این اثر و ارائه بهتر مطالب، تشکر و قدردانی می‌کنیم. در پایان، از بسیاری از دوستان و عزیزانی تشکر می‌کنیم که ما را در مراحل مختلف ترجمه و چاپ این اثر کمک کرده‌اند.

حسن سعید کلاهی - عباس کاردان

فهرست

پنج	مقدمه‌ای بر کتاب
هفت	پیش‌گفتار مترجمان
۱	فصل اول: به‌کارگیری درست و نادرست مفاهیم سیاسی
۳	مقدمه
۴	مفهوم چیست؟
۵	مفاهیم هنجاری و توصیفی
۸	مفاهیم مورد اختلاف
۹	واژه‌ها و چیزها
۱۰	چگونه از این کتاب استفاده کنیم
۱۳	منابعی برای مطالعه بیشتر
۱۵	فصل دوم: مفاهیم اساسی
۱۷	اقتدار
۱۹	جامعه مدنی
۲۱	اجماع
۲۲	حکومت/شیوه حکومت
۲۵	سرشت بشری
۲۷	ایدئولوژی
۳۰	قانون

۳۳	چپ/ راست
۳۶	مشروعیت
۳۸	نظم
۳۹	سیاست
۴۱	علم سیاست
۴۴	قدرت
۴۶	حاکمیت
۴۹	دولت
۵۲	منابعی برای مطالعه بیشتر

۵۵	فصل سوم: ایدئولوژی‌ها
۵۷	آنارشیسم
۶۰	دموکراسی مسیحی
۶۱	کمونیسم
۶۵	جامعه‌گرایی
۶۷	محافظه‌کاری
۶۹	اکولوژیسم
۷۲	فاشیسم
۷۵	فمینیسم
۷۷	لیبرالیسم
۸۰	آزادی‌خواهی
۸۱	مارکسیسم
۸۲	نازیسم
۸۵	چپ جدید
۸۷	راست جدید
۸۹	نژادگرایی / نژادپرستی
۹۱	بنیادگرایی مذهبی

فهرست یازده

۹۳	سوسیال دموکراسی
۹۶	سوسیالیسم
۹۹	راه سوم
۱۰۰	توریسم
۱۰۲	منابعی برای مطالعه بیشتر
۱۰۳	فصل چهارم: رهیافت‌ها
۱۰۵	رفتارگرایی
۱۰۶	دیالکتیک (جدل)
۱۰۷	گفتمان
۱۰۹	تجربه‌گرایی
۱۱۰	کارکردگرایی
۱۱۲	ماتریالیسم تاریخی
۱۱۳	ایدئالیسم
۱۱۵	نهادگرایی
۱۱۷	فلسفه سیاسی
۱۱۹	علوم سیاسی
۱۲۱	تئوری سیاسی
۱۲۳	اثبات‌گرایی
۱۲۴	پست‌مدرنیسم
۱۲۶	انتخاب عقلانی
۱۲۸	اصالت عقل
۱۳۰	رنالیسم
۱۳۲	تئوری سیستم‌ها
۱۳۴	اصالت سودمندی
۱۳۶	یوتوپیانیسم
۱۳۹	منابعی برای مطالعه بیشتر

۱۴۱	فصل پنجم: ارزش‌ها
۱۴۳	مسئولیت
۱۴۴	خودمختاری
۱۴۵	تابعیت
۱۴۷	آزادی مدنی
۱۴۸	جمع‌گرایی
۱۴۹	جامعه
۱۵۰	رضایت
۱۵۱	حکومت مشروطه
۱۵۲	دموکراسی
۱۵۶	برابری
۱۵۸	آزادی
۱۶۰	بی‌طرفی
۱۶۱	حقوق
۱۶۴	حقوق بشر
۱۶۵	درازی
۱۶۸	تعهد
۱۶۹	رفاه
۱۷۱	رهبری
۱۷۳	سنت
۱۷۴	تساهل
۱۷۶	شایسته‌سالاری
۱۷۷	عدالت
۱۷۹	فردگرایی
۱۸۱	مسئولیت
۱۸۳	نمایندگی
۱۸۶	منابعی برای مطالعه بیشتر

۱۸۷	فصل ششم: سیستم‌ها
۱۸۹	اشتراکی کردن
۱۹۰	اقتدارگرایی
۱۹۲	انقلاب
۱۹۴	پدرسالاری
۱۹۶	تمامیت‌گرایی
۱۹۷	جمهوری‌گرایی
۱۹۹	حکومت پارلمانی
۲۰۱	حکومت ریاستی
۲۰۳	دیکتاتوری
۲۰۵	صنف‌گرایی
۲۰۷	عوام‌گرایی
۲۰۹	کاپیتالیسم
۲۱۱	کثرت‌گرایی
۲۱۴	لیبرال دموکراسی
۲۱۶	مشارکت‌گرایی
۲۱۸	مطلق‌گرایی
۲۱۹	نخبه‌گرایی
۲۲۱	نظامی‌گری
۲۲۴	منابعی برای مطالعه بیشتر
۲۲۵	فصل هفتم: ساختارها
۲۲۷	اپوزیسیون
۲۲۹	اعلامیه حقوق
۲۳۰	ائتلاف
۲۳۱	انتخابات
۲۳۴	بازار

۲۳۶	تفکیک قوا
۲۳۸	جنبش اجتماعی
۲۴۰	جنسیت
۲۴۱	حزب سیاسی
۲۴۴	قیمومت (حکم تفویضی)
۲۴۵	حکومت سلطنتی
۲۴۷	دیوانسالاری
۲۴۹	رسانه‌های گروهی
۲۵۱	رئیس‌جمهور
۲۵۳	سیستم دومجلسی
۲۵۵	طبقه اجتماعی
۲۵۷	فرهنگ سیاسی
۲۵۹	قانون اساسی
۲۶۳	قوه قضائیه
۲۶۵	قوه مجریه
۲۶۸	کابینه
۲۷۰	کمیته
۲۷۱	گروه فشار
۲۷۴	پارلمان
۲۷۶	نخست‌وزیر
۲۷۸	نژاد یا قومیت
۲۸۰	هژمونی
۲۸۲	همه‌پرسی
۲۸۴	منابعی برای مطالعه بیشتر

۲۸۷ فصل هشتم: سطوح

۲۸۹ امپریالیسم

فهرست پانزده

۲۹۱	بین‌الدول‌گرایی
۲۹۳	بین‌الملل‌گرایی
۲۹۵	تفویض اختیار
۲۹۷	تمرکزگرایی / تمرکزگرایی
۲۹۹	جهانی شدن
۳۰۲	دولت محلی
۳۰۴	دولت - ملت
۳۰۶	فدرالیسم
۳۰۹	فراملی‌گرایی
۳۱۱	تفویض محلی
۳۱۲	ملت
۳۱۴	منطقه‌گرایی
۳۱۶	میهن‌پرستی
۳۱۷	ملی‌گرایی
۳۲۱	منابعی برای مطالعه بیشتر
۳۲۳	کتابشناسی